

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/148/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6914214944
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jaroslav Mikulaj
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2024:6914214944.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedu JUDr. Jaroslava Mikulaja a sudcov JUDr. Jaroslava Galla a JUDr. Klaudie Koskovej, v právnej veci žalobkyne: A. B. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. D. XXXX/X, A.; zast.: AK LM & PARTNERS, s.r.o., so sídlom Jána Rášu 793, Budmerice, proti žalovanému: E. F. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom B. A. XXXX/XXX, H.; zast.: AK NOVÁK, s.r.o., so sídlom Ladislav Hudeca 15326/2A, Banská Bystrica o odstránenie neoprávnenej stavby, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Rimavská Sobota zo dňa 12. januára 2023, č. k.: 7C/220/2014 - 274, takto

rozhodol:

I. Rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

II. Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % do troch dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd prvej inštancie rozhodne o ich výške.

odôvodnenie:

Konanie v prvej inštancii

- Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol: „I. Súd žalobu žalobkyne zamietla. II. Žalovaný má nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.“
- Žalobkyňa sa domáha odstránenia neoprávnenej stavby – včelína, umiestneného pod prístreškom hospodárskej budovy – stavby bez súpisného čísla postaveného na pozemku v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne parc. č. XXX/X, druh pozemku – záhrady o výmere 375 m², zapísaného na LV č. XX parc. reg. „C“ vedeného katastrálnym odborom Okresného úradu Rimavská Sobota, pre kat. územie I., obec J., okres Rimavská Sobota do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.
- Tvrdila, že je spoluvlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti, na ktorej žalovaný bez súhlasu žalobkyne ako aj iných spoluvlastníkov postavil stavbu – včelín. Namietala, že stavba je postavená bez stavebného povolenia a domáha sa ochrany v súlade s ust. § 135c OZ. bola postavená žalovaným neoprávnene na pozemku, ktorý patrí viacerým osobám a bola postavená bez väčšinového súhlasu spoluvlastníkov.
- Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť. Poukázal na to, že žalobkyňa nie je výlučným vlastníkom pozemku parc. č. XXX/X, a ak je pozemok v spoluvlastníctve, musia na strane žalobcu vystupovať všetci spoluvlastníci. Žalobkyňa nedoložila súhlasy všetkých spoluvlastníkov s podanou žalobou. Prístrešok na včely, ktorý je predmetom tohto konania, nie je stavbou, ale súčasťou hospodárskej budovy, ktorá bola postavená v r. 1976, a ktorej vlastníkom je žalovaný a odstránenie tohto prístrešku by bolo v rozpore s dobrými mravmi, keďže treba brať do úvahy špecifikum ohľadom včiel, kde ide o hmyz užitočný nie len pre vlastníka, ale aj vlastníkov okolitých pozemkov a celú biosféru. Nesúhlasil ani s tvrdením, že prístrešok pre včely bol čiernou stavbou, pretože realizáciu prístrešku pre včely ohlásil príslušnému stavebnému úradu a to listom zo dňa 07. 05. 1998. Poukázal na konanie v obdobnej veci, ktoré prebiehalo na tamojšom súde pod sp. zn. 8C/369/2012.

5. Okresný súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nárok nie je daný. Dospel k záveru, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno ohľadom tvrdených skutočností. Nebolo preukázané, že ide o neoprávnenú stavbu, t. j., že ide o stavbu na cudzom pozemku, pričom žalovaný, ktorý stavbu postavil, je spoluvlastníkom tohto pozemku, teda nezriadil stavbu na cudzom pozemku, ale na pozemku, ktorého je spoluvlastníkom. Nemôže ísť o neoprávnenú stavbu, čo je základným predpokladom pre aplikáciu príslušného ustanovenia §135c OZ. Súd vyslovil záver, že žalobkyňa neuviedla podstatné a rozhodujúce skutočnosti, ktoré by preukazovali ňou uplatňovaný nárok a skutkové tvrdenia žalovaného, ktoré použila ako prostriedok procesnej obrany, nepoprela. Iné relevantné skutkové tvrdenia o predmetných skutočnostiach nepredložila. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, resp. „relevantne tvrdiť“ viedlo k zamietnutiu žaloby z dôvodu neunesenia dôkazného bremena. Na zistený skutkový stav súd aplikoval predovšetkým § 135c ods. 1, 2, 3 OZ.

Odvolaanie

6. Proti rozsudku sa odvolala žalobkyňa. Rozsudok súdu prvej inštancie žiadala zmeniť, eventuálne ho zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Použila odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f), písm. h) CSP. Namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

7. V dôvodoch odvolania uviedol, že žalovaný na pozemku v podielovom spoluvlastníctve postavil stavbu trvalého charakteru, prístavbu včelína ku stavbe hospodárskej budovy bez súpisného čísla. Stavba bola zriadená bez súhlasu ostatných spoluvlastníkov, a pretože ide o rozhodovanie so spoločnou vecou podľa § 139 OZ, ide o neoprávnenú stavbu. Žalobkyňa je výlučnou vlastníčkou priamo susediacej nehnuteľnosti. Ani ona nedala súhlas žalovanému na výstavbu v blízkosti jej nehnuteľnosti. O neoprávnenú stavbu ide vtedy, ak stavebník nemá právny titul, ktorý by ho oprávňoval na pozemku stavať. Tento žalovaný nemal, pretože neprišlo k rozhodnutiu väčšiny spoluvlastníkov. Konanie žalovaného tak možno považovať ako neoprávnený zásah do vlastníckeho práva žalobkyne ako podielovej spoluvlastníčky.

8. Poukázala na odpoveď Okresného úradu Rimavská Sobota zo dňa 13. 2. 2017, podľa ktorého žalovaný nebol na LV č. XX nikdy v období rokov 1985 do 2017 zapísaný ako výlučný vlastník pozemku parc. č. XXX/X. V čase stavania včelína v roku 1998 nebol evidovaný ani ako spoluvlastník na tejto parcele, keďže ako spoluvlastník bol na LV č. XX zapísaný až 8. 10. 2002.

9. Namietal, že súd neskúmal, či bol alebo nebol žalovaný v čase uskutočnenia stavby vlastníkom, resp. podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti, na ktorej stavbu postavil. Podľa jej názoru táto stavba spĺňa podmienky na označenie ako neoprávnená a nedovolená stavba, lebo je postavená na pozemku, ktorý patrí viacerým osobám bez väčšinového súhlasu. Stavba bola postavená bez stavebného povolenia v rozpore VZN mesta Hnúšťa.

10. Žalovaný tvrdil, že prístrešok na včely nie je stavbou, ale súčasťou hospodárskej budovy, ktorá bola postavená v roku 1976. S týmto tvrdením sa nestotožnila, nakoľko aj mesto Hnúšťa, ako príslušný stavebný úrad, niekoľkokrát rozhodlo o odstránení tejto stavby. Pokiaľ žalovaný tvrdil, že ohlásil príslušnému stavebnému úradu realizáciu prístrešku pre včely listom zo dňa 7. 5. 1998, o tom nepredložil žiaden dôkaz. Ak žalovaný uviedol, že mal v roku 1998 podávať ohlásenie na stavebný úrad s realizáciou prístrešku, jasne deklaroval, že včelín bol postavený v roku 1998, keď nebol ani vlastníkom spoluvlastníkom pozemku.

11. Pokiaľ súd prvej inštancie odkazuje na rozhodnutie vo veci sp. zn. 8C/369/2012 zo dňa 11. 2. 2015, kde predmetom konania bola ochrana vlastníckeho práva súvisiaca s obťažovaním včiel nadmieru primeranú pomerom, uviedol, že toto konanie nemalo nič spoločné s konaním o odstránenie neoprávnenej stavby.

12. Namietala záver súdu, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno. Súd nezobral do úvahy žiadne tvrdenie žalobkyne a stotožnil sa s tvrdeniami žalovaného, hoci nepredložil žiadny dôkaz. Z odôvodnenia rozhodnutia nevie ustáliť, na základe akých vykonaných dôkazov dospel súd svojím záverom. Uviedol, že aj stavebný úrad mesta Hnúšťa konštatoval, že ide o stavbu neoprávnenú, preto ani dodatočne nemohol povoliť danú stavbu. Súdu prvej inštancie vytkol, že rozhodnutie je vypracované na piatich stranách, kde sa nevysporiadal s ničím. Podľa jej názoru rozhodnutie nespĺňa kvalitatívne požiadavky na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Nevyplýva z neho, prečo súd aplikoval citované ustanovenie právneho predpisu, prečo ho vykladal daným spôsobom, nezaoberal sa pre vec významnými argumentami, ktoré predniesla žalobkyňa. Tým došlo k porušeniu základného práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Vyjadrenie k odvolaniu

13. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobkyne žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť a žalobkyňu zaviazat' na náhradu trov odvolacieho konania. So závermi vyslovenými súdom prevej inštancie v rozsudku sa stotožnil.

14. K tvrdeniu žalobkyne, že stavba bola zriadená bez súhlasu ostatných spoluvlastníkov a keďže ide o rozhodovanie so spoločnou vecou podľa § 139 Občianskeho zákonníka, ide o neoprávnenú stavbu, uviedol, že s tvrdením nesúhlasí. V danom prípade nejde o neoprávnenú stavbu. Žalovaný je zapísaný ako podielový spoluvlastník pozemku parc. č. K. C. XXX/X, k. ú. I., na ktorej je prístrešok pre včely postavený, čo vyplýva z výpisu z listu vlastníctva č. XX, pričom ako titul nadobudnutia je uvedená kúpna zmluva L. E. XXX/XX (por. č. 5) a tiež osvedčenie o dedičstve D 937/89 (por. č. 37). Na doplnenie konštatoval, že žalovaný v čase realizácie prístrešku pre včely bol presvedčený o tom, že je výlučným vlastníkom pozemku parc. č. XXX/X, k. ú. I., ktorý nadobudol na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 28. 11. 1973 od F. M., ako aj dedičstva po svojej matke. Existoval aj list vlastníctva, na ktorom bol žalovaný zapísaný ako výlučný vlastník parc. č. KN C 142/1, k. ú. I..

15. Argumentoval, že za neoprávnenú stavbu podľa § 135c Občianskeho zákonníka sa považuje stavba, ktorá je postavená na cudzom pozemku. Ak je niekto spoluvlastníkom pozemku, nie je možné považovať ním postavenú stavbu na pozemku, ktorého je spoluvlastníkom, za neoprávnenú. Žiadny zo spoluvlastníkov zapísaných na LV č. XX, k. ú. I. nevyslovil nesúhlas s realizáciou prístrešku pre včely. Navyše, prístrešok pre včely nie je samostatnou stavbou, ale je súčasťou hospodárskej budovy, ktorá bola postavená pred rokom 1976, a ktorej vlastníkom je žalovaný.

16. Na argument žalobkyne, že žalobkyňa nedala ako výlučná vlastníčka susediacej nehnuteľnosti súhlas žalovanému s akoukoľvek výstavbou v blízkosti jej nehnuteľnosti uviedol, že žalobkyňa sa domáha ochrany podľa § 135 c Občianskeho zákonníka. Je irelevantné, či žalobkyňa ako vlastníčka susediaceho pozemku dala súhlas k realizácii prístrešku pre včely. Žalobkyňa v čase realizácie prístrešku pre včely nebola spoluvlastníčkou pozemku, na ktorom je prístrešok pre včely umiestnený, t. j. nebol dôvod k tomu, aby dávala akýkoľvek súhlas. Včely sa nachádzali na pozemku parc. č. K. C. XXX/X, k. ú. I. už v čase, keď žalobkyňa nadobudla susediace pozemky, a v tom čase nemala žiadne námietky k tomu, že sa na susednom pozemku nachádzajú včely.

17. Odkázal žalobu žalobkyne o ochranu vlastníckeho práva vedenú na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 8C/369/2012, v ktorej tvrdila, že ju obťažujú včely z chovu na pozemku parc. č. K. C. XXX/X, k. ú. I., a že jej nalietajú na jej pozemok. Táto žaloba bola zamietnutá rozsudkom Okresného súdu Rimavská Sobota, č. k. 8C/369/2012-147 zo dňa 11.02.2015. Z vykonaného dokazovania nemal súd za preukázané, že včely nad mieru primeranú pomerom obťažujú žalobkyňu.

18. K námietke žalobkyne, že v čase stavania včelína v roku 1998 nebol žalovaný evidovaný ani ako spoluvlastník na uvedenej parcele, keďže ako spoluvlastník bol na LV č. XX zapísaný až 08.10.2002 v podiele 18/44 na základe žiadosti Z 2333/2022 – zmluva RI 351/74 – 16/2002 na základe dedičského konania D 937/89, a preto nemohol na predmetnom pozemku stavať bez súhlasu ostatných spoluvlastníkov, uviedol, že v čase realizácie prístrešku pre včely bol presvedčený o tom, že je výlučným vlastníkom pozemku parc. č. XXX/X, k. ú. I., ktorý nadobudol na základe Kúpnej zmluvy zo dňa 28. 11. 1973 od F. M., ako aj dedičstva po svojej matke. Pozemok mal v nepretržitej držbe viacej ako 30 rokov. Do jeho vlastníckych práv mu nik za celé obdobie nevstupoval. Ako nadobúdacie tituly spoluvlastníckych podielov na LV sú uvedené kúpna zmluva z roku 1973 a osvedčenia o dedičstve z roku 1989, t.j. bol minimálne spoluvlastníkom pozemku dávno predtým, ako realizoval prístrešok pre včely.

19. Nestotožnil sa s námietkou, že súd neskúmal, či bol alebo nebol v čase uskutočnenia prístrešku pre včely vlastníkom, resp. podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti, na ktorej stavbu postavil. Z LV č. XX vyplýva, že je zapísaný ako podielový spoluvlastník pozemku parc. č. K. C. XXX/X, k. ú. I., na ktorej je prístrešok pre včely postavený, pričom ako titul nadobudnutia je uvedená kúpna zmluva R I 351/74 (por. č. 5) a tiež osvedčenie o dedičstve D 937/89 (por. č. 37). Dôkazné bremeno je v danom prípade na žalobkyňu, ktorá dôkazné bremeno neunesla. Stavbu nemožno považovať za neoprávnenú, keďže je minimálne spoluvlastníkom pozemku a žalobkyňa sa tak nemôže domáhať ani ochrany v zmysle § 135c Občianskeho zákonníka.

20. K námietke, že stavba bola postavená bez stavebného povolenia a v rozpore s VZN mesta Hnúšťa, zaujal nesúhlasný názor. Toto tvrdenie tiež nepovažoval za pravdivé, argumentácia vo vzťahu k § 135c Občianskeho zákonníka je právne irelevantná. To, či stavba je postavená bez stavebného povolenia, alebo nie, rieši príslušný stavebný úrad, nie súd. Žalovaný bez stavebného povolenia a bez súhlasu navrhovateľky. Je potrebné rozlišovať medzi stavbou neoprávnenou podľa § 135c Občianskeho zákonníka a stavbou nepovolenou podľa stavebného zákona. Poukázal na judikatúru, v zmysle ktorej „Od neoprávnenej stavby treba odlišovať nepovolenú stavbu, ktorou je stavba vybudovaná bez príslušného povolenia alebo s nedodržaním ustanovení stavebných predpisov. Sankcionovanie týchto

priestupkov rieši zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon). R 2/1981 (s. 73, ods. 1)“.

21. Realizáciu prístrešku pre včely ohlásil listom zo dňa 7.5.1998, Mestskému úradu Hnúšťa ako príslušnému stavebnému úradu. Toto ohlásenie žalovaný osobne doručil p. L., zamestnankyni stavebného úradu, ktorá po prevzatí ohlásenia, GP a náčrtku odpovedala, že na vybudovanie prístrešku pre včely nie je potrebné ani ohlásenie a ani stavebné povolenie. Zároveň ubezpečila žalovaného, že môže svoj zámer realizovať. Žiadny právny predpis platný v čase realizácie prístrešku pre včely nestanovoval, aká má byť dodržaná vzdialenosť včelína od susedného pozemku. Vzhľadom na uvedené žalovaný si bol vedomý toho, že splnil všetky podmienky v zmysle v tom čase platného stavebného zákona. VZN Mesta Hnúšťa, na ktoré sa odvoláva žalobkyňa, v čase realizácie prístrešku pre včely neexistovalo. Podľa zverejnených platných VZN na internetovej stránke Mesta Hnúšťa takéto VZN nie je zverejnené, t. j. už zrejme ani neplatí. K rozhodnutiu mesta Hnúšťa o odstránení stavby uviedol, že rozhodnutie bolo zrušené nadriadeným orgánom ako nezákonné.

22. Zdôraznil, že prístrešok pre včely nie je možné považovať za stavbu v zmysle Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa sa nemôže domáhať ochrany podľa § 135c Občianskeho zákonníka. Prístrešok pre včely je postavený na 4 drevených koloch, ktoré nemajú spojenie pevným základom so zemou. To znamená, že nejde o stavbu v zmysle občianskoprávných predpisov.

23. Uviedol, že dôkazné bremeno, že ide o neoprávnenú stavbu postavenú na cudzom pozemku, je na žalobkyňu. Súd správne skonštatoval, že žalobkyňa dôkazné bremeno neunesla.

24. K námietke vo vzťahu ku kvalitatívnej požiadavke na odôvodnenie súdneho rozhodnutia uviedol, že rozsudok obsahuje všetky náležitosti vyžadované Civilným sporovým poriadkom. Žiadny právny predpis neupravuje, koľko strán má mať odôvodnenie rozsudku. Ide o subjektívny, ničím nepodložený názor žalobkyne. Súd svoje rozhodnutie odôvodnil dostatočným spôsobom, pričom odôvodnenie spĺňa všetky zákonom vyžadované náležitosti.

25. Zopakoval argument, že žalobkyňa nie je výlučnou vlastníčkou sporného pozemku, ak je pozemok v spoluvlastníctve (podielovom či bezpodielovom), musia na strane žalobcu vystupovať všetci spoluvlastníci, čo v danom prípade nie je splnené, a je to dôvodom na zamietnutie žaloby.

Replika žalobkyne

26. Žalobkyňa zotrvala na argumentoch uvedených v odvolaní. Opakovane uviedla, že „Žalovaný na pozemku v podielovom spoluvlastníctve postavil stavbu trvalého charakteru – prístavbu včelína ku stavbe hospodárskej budovy bez súpisného čísla umiestnenej na pozemku KN C par. č. XXX/X, evidovanej na LV č. XX, pre katastrálne územie I.. Prístrešok nebol realizovaný pre včely, tie tam žalovaný premiestnil až neskôr, ide však o samostatnú stavbu postavenú na betónových základoch, nachádza sa tam osvetlenie a uzamknuté dvere. Stavba bola zriadená bez súhlasu ostatných spoluvlastníkov a keďže ide o rozhodovanie so spoločnou vecou podľa § 139 Občianskeho zákonníka, ide o neoprávnenú stavbu.“

27. Uviedla tvrdenie, že stavba hospodárskej budovy je postavená na pozemku s iným parcelným číslom, na ktorom nie je žalovaný vlastníkom ani podielovým spoluvlastníkom a ani hospodárska budova nie je jeho vlastníctvom. Stavba žalovaného je neoprávnená a zároveň aj nepovolenou, nakoľko aj stavebný úrad mesta Hnúšťa konštatoval, že ide o stavbu neoprávnenú a preto ani dodatočne nemohol povoliť danú stavbu.

28. Žalobkyňa v čase realizácie prístrešku nebola vlastníčkou pozemku, ale ani predchádzajúci majiteľ nedal žalovanému súhlas so stavbou. Postavenie stavby na pozemku patriacom viacerým spoluvlastníkom má totiž povahu hospodárenia so spoločnou vecou, na ktoré sa vyžaduje súhlas väčšiny spoluvlastníkov počítanej podľa veľkosti podielov. Z toho vyplýva, že podielový spoluvlastník pozemku má občianskoprávne oprávnenie postaviť na ňom stavbu, ak jeho spoluvlastnícky podiel je väčší ako polovica, alebo ak s tým súhlasí väčšina spoluvlastníkov počítaná podľa veľkosti podielov. Opätovne poukazujeme na to, že v čase stavby nebol žalovaný ani podielovým spoluvlastníkom pozemku a aj v súčasnosti je len menšinovým, čiže na stavbu by potreboval súhlas väčšiny vlastníkov, ktorý však do dnešného dňa nedostal.

29. Tiež opakovaním uviedol, že súdu prvej inštancie bola predložená odpoveď Okresného úradu Rimavská Sobota zo dňa 13.02.2017, ktorý preukazuje, že žalovaný nebol na LV č. XX (predtým č. 1059) nikdy v období rokov 1985 do 2017 zapísaný ako výlučný vlastník nehnuteľnosti parc. č. XXX/X, druh pozemku – záhrada, o výmere 375 m². Zároveň v čase stavania prístrešku v roku 1998 nebol evidovaný ani ako spoluvlastník na uvedenej parcele, keďže ako spoluvlastník bol na list vlastníctva č. XX zapísaný až 08.10.2002 v podiele 18/44 na základe žiadosti Z 2333/2022 – zmluva L. XXX/XX – XX/XXXX na základe dedičského konania D 937/89. Preto nemohol na predmetnom pozemku stavať bez súhlasu ostatných spoluvlastníkov. Súd prvej inštancie vôbec neskúmal, či bol alebo nebol žalovaný v

čase uskutočnenia stavby vlastníkom, resp. podielovým spoluvlastníkom nehnuteľnosti na ktorej stavbu postavil.

Duplika žalovaného

30. Žalovaný zotrval na svojich tvrdeniach uvedených vo vyjadrení k odvolaniu. Uviedol, že žalobkyňa vo svojom vyjadrení neuvádza žiadne také skutočnosti ani tvrdenia, ktoré by prinášali nejaké nové skutočnosti podstatné vo vzťahu k uvedenému konaniu. S tvrdeniami vo vyjadrení žalobkyne nesúhlasil a poprel ich v celom rozsahu.

31. Za neoprávnenú stavbu podľa § 135c Občianskeho zákonníka sa považuje stavba, ktorá je postavená na cudzom pozemku. Ak je niekto spoluvlastníkom pozemku, nie je možné považovať ním postavenú stavbu na pozemku, ktorého je spoluvlastníkom, za neoprávnenú. Žalovaný je zapísaný ako podielový spoluvlastník pozemku parc. č. K. C. XXX/X, k. ú. I., na ktorej je prístrešok pre včely postavený, čo vyplýva z výpisu z listu vlastníctva č. XX, pričom ako titul nadobudnutia je uvedená kúpna zmluva L. E. XXX/XX (por. č. 5) a tiež osvedčenie o dedičstve D 937/89 (por. č. 37).

32. V čase realizácie prístrešku pre včely, ako aj v čase podania žaloby bol minimálne spoluvlastníkom parc. KN C XXX/X. Z uvedeného dôvodu nie je možné stavbu považovať za neoprávnenú, keďže ju postavil žalovaný, ktorý je zároveň minimálne spoluvlastníkom pozemku a žalobkyňa sa tak nemôže domáhať ani ochrany v zmysle § 135c Občianskeho zákonníka.

33. K potvrdeniu predloženej žalobkyňou, že žalovaný nebol zapísaný ako výlučný vlastník pozemku parc. KN C XXX/X, uviedol, že tento dôkaz nepopiera to, čo v konaní tvrdil, a to, že pozemok nadobudol na základe Kúpnej zmluvy z roku 1973 a na základe dedičstva. Z potvrdenia nemožno vyvodiť záver, že nebol ani spoluvlastníkom pozemku. V čase realizácie prístrešku pre včely bol zapísaný minimálne ako spoluvlastník pozemku, čo je preukázané výpisom z LV č. XX, k. ú. I..

34. Zdôraznil, že žiadny zo spoluvlastníkov zapísaných na LV č. XX, k. ú. I. nevyslovil nesúhlas s realizáciou prístrešku pre včely. Zotrval na názore, že prístrešok pre včely nie je samostatnou stavbou, ale je súčasťou hospodárskej budovy, ktorá bola postavená pred rokom 1976, a ktorej vlastníkom je žalovaný.

35. Tvrdenie žalobkyne, že žalovaný nie je vlastníkom, ani podielovým spoluvlastníkom pozemku ani hospodárskej budovy, je nepravdivé. Žalobkyňa k uvedeným tvrdeniam nepredložila žiaden dôkaz.

36. To, či stavba je postavená bez stavebného povolenia, alebo nie, rieši príslušný stavebný úrad, nie súd. Na druhej strane stavebný úrad sa nemôže vyjadrovať k tomu, či je stavba neoprávnená. Rozhodnutie mesta Hnúšťa, na ktoré sa žalobkyňa vo vyjadrení odvoláva, bolo zrušené nadriadeným orgánom ako nezákonné.

37. Tiež zdôraznil, že žalobkyňa nie je väčšinou spoluvlastníčkou pozemku, tak ako to tvrdí vo svojom vyjadrení, žalobkyňa má len k pozemku spoluvlastnícky podiel vo veľkosti 18/144, ktorý navyše nadobudla nezákonne, tak, že porušila predkupné právo ostatných spoluvlastníkov. V čase realizácie prístrešku nemala dokonca ani tento podiel.

Konanie na odvolacom súde

38. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP rozsudok okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

39. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

40. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, je založený na dostatočnom a relevantnom zistení skutkového stavu, na ktorý aplikoval správne právne normy, ktoré aj správne vyložil.

41. V danom prípade odvolací súd zdôrazňuje, že je potrebné presne vymedziť právo, ktorého sa žalobkyňa domáha, pričom v zmysle platnej právnej úpravy existuje viacero možností, ako ho uplatňovať. Za významné a rozhodujúce odvolací súd považuje vymedzenie nároku žalobkyňou v podanej žalobe. Z nej jednoznačne vyplýva, že „Odporca je povinný 30 (tridsať) dní od právoplatnosti tohto rozsudku na vlastné náklady odstrániť stavbu - Včelín umiestnený pod prístreškom hospodárskej budovy - stavba bez súpisného čísla, ktorá sa nachádza sa na pozemku v kraji: Banská Bystrica, okres: Rimavská Sobota, obec: J., kat. úz. : I. zapísaný na LV číslo XX pre kat. úz.: I., parc. reg.: „C“, s parc. č.: XXX/X, O výmere 375 m², druh pozemku: záhrady.“

42. V samotnej žalobe žalobkyňa uvádza, že žalovaný je spoluvlastníkom pozemku, tiež stavebníkom stavby, ktorú kvalifikuje ako včelín umiestnený pod prístreškom hospodárskej budovy. Zo žalobného návrhu nepochybne vyplýva, že žalobkyňa sa domáha odstránenia stavby - Včelína, ktorý je umiestnený

pod prístreškom hospodárskej budovy. Tzn., že z takto formulovaného návrhu nevyplýva, že by sa domáhala aj odstránenia prístrešku hospodárskej budovy. Za stavbu označuje včelín. V podaniach žalobkyňa nie dôsledne rozlišuje dve veci, a to prístrešok a samotný včelín, ktorý je umiestnený v prístrešku. Z vyjadrenia žalovaného vyplynulo, že stojí na 4 drevených koloch. Včelín teda nie je stavbou.

43. V zmysle § 118 ods. 1 OZ predmetom občianskoprávných vzťahov, okrem iného, sú veci.

44. Podľa § 119 v ods. 1 veci sú hnutelné alebo nehnuteľné. Podľa ods. 2 nehnuteľnosťami sú pozemky a stavby spojené so zemou pevným základom.

45. Stavby sú nehnuteľnosťami len vtedy, ak sú spojené so zemou pevným základom. Pevný základ treba skúmať z technického hľadiska, najmä so zreteľom na to, či stavbu bez narušenia jej hospodárskeho určenia možno premiestniť. Stavbou je každý objekt považovaný za stavbu podľa stavebno-právnych predpisov. Nemusí to byť len budova. Treba uviesť, že stavbou je aj objekt, ktorý nespĺňa požiadavky ustanovené stavebno-právnymi predpismi (napr. tzv. čierna stavba).

46. Relevantné ust. § 135c OZ znie tak, že ak niekto zriadi stavbu na cudzom pozemku, hoci na to nemá právo, môže súd na návrh vlastníka pozemku rozhodnúť, že stavbu treba odstrániť na náklady toho, kto stavbu zriadil (ďalej len "vlastník stavby").

47. Cudzím pozemkom pre zriaďovateľa stavby alebo staviteľa je každý pozemok, ku ktorému nemá vlastnícke alebo spoluvlastnícke právo, prípadne iné právo umožňujúce výstavbu (právo stavby možno zriadiť ako obligačný vzťah, pretože to zákon nezakazuje. Ak stavebník zriadi stavbu na takomto pozemku, ide o neoprávnenú stavbu. Neoprávnená stavba je spravidla aj nepovolenou stavbou, t. j. stavbou, na ktorú nebolo v stavebnom konaní vydané povolenie podľa stavebno-právnych predpisov (zákon č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov). Na druhej strane však treba uviesť, že napriek tomu, že na stavbu bolo vydané stavebné povolenie v zmysle citovaných predpisov, môže ísť o neoprávnenú stavbu.

48. 2. Zákon pri tomto spôsobe nadobúdania vlastníckeho práva k stavbe používa pojem stavba. Stavba je definovaná v § 119 ods. 2, a preto neoprávnenou stavbou môže byť len stavba, ktorá zodpovedá tomuto zákonnému vymedzeniu, t. j. že musí ísť o stavbu spojenú so zemou pevným základom. Ak stavba nespĺňa toto kritérium, nemožno uvažovať o aplikácii § 135c.

49. Súd prvej inštancie dospel k správnym záverom, že včelín, ktorý žalobkyňa považuje za nedovolenú a neoprávnenú stavbu, nemožno považovať za neoprávnenú stavbu. Na to, aby išlo o neoprávnenú stavbu, musia byť splnené dve základné podmienky, ktoré predpokladá dané ustanovenia, a to, že ide o stavbu a že táto je postavená na cudzom pozemku. V konaní bolo preukázané, predovšetkým listom vlastníctva č. XX, že žalovaný je spoluvlastníkom parc. č. XXX/X, záhrady, teda včelín žalovaný nezriadil na cudzom pozemku. Tiež nebolo preukázané, že včelín možno považovať za stavbu, keďže nejde o stavbu, nakoľko nie je splnená základná podmienka, spojenie so zemou pevným základom. Netreba v danej súvislosti zamieňať prístrešok hospodárskej budovy, pod ktorým je len umiestnený včelín, ktorý však nespĺňa atribúty stavby. Žalobkyňa opak nepreukázala.

50. Je nepochybné, že prioritným záujmom žalobkyne je, aby nebola obťažovaná včelami. Okresný súd správne poukázal, že nebola úspešná v konaní vedenom na tamomšom súde pod sp. zn. 8C/369/2012, ktorým súd rozhodol rozsudkom zo dňa 11. 2. 2015, č. k.: 8C/369/2012-147 tak, že žalobu žalobkyne proti žalovanému zamietol. Predmetné konanie sa vzťahovalo k ust. § 127 OZ, ktorý upravuje tzv. susedské práva, kam možno zaradiť aj „neprimerané obťažovanie včelami“.

51. Argumenty žalobkyne o tom, či bol a kedy žalovaný vlastník, výlučný, či podielový, sú pre danú vec irelevantné. Súd vychádzal z aktuálnej situácie v zmysle katastra nehnuteľností. V čase rozhodovania odvolacieho súdu je právny stav rovnaký.

52. Neobstoja ani argumenty žalobkyne vo vzťahu k väčšinovému nesúhlasu spoluvlastníkov. Predmetom tohto konania nie sú nároky v zmysle § 139 OZ, tomu nezodpovedá ani okruh strán sporu. Sú správne závery súdu prvej inštancie, že žalobkyňa neuniesla dôkazné bremeno. Uplatnený odvolací dôvod, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a že jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci odvolací súd nepovažuje za dôvodný a v odvolacom konaní za zistený. Skutkové zistenia sú správne a vychádzajú z vykonaného dokazovania, ktoré sa zaoberalo podstatu veci a to preukázaním predpokladov v zmysle § 135c OZ. Súd prvej inštancie aplikoval predovšetkým rozhodujúce ust. § 135c OZ. Nie sú pravdivé je argumenty žalobkyne, že by žalovaný tvrdil, že prístrešok na včely, ktorý je predmetom tohto konania, nie je stavbou, ale súčasťou hospodárskej budovy. Žalobkyňa v konaní neustále zamieňa dva pojmy, a to včelín a prístrešok. Žalovaný jednoznačne tvrdil a uviedol, že včelín nie je stavba v zmysle § 135c OZ, je len umiestnený v prístrešku, ktorý nie je predmetom tohto konania na základe podanej žaloby.

53. Odvolací súd len na doplnenie odkazuje na § 43 zák. 50/1976 Z. z. (Stavebný zákon) v zmysle ktorého 1) Stavba je stavebná konštrukcia s vymedzenou účelovou funkciou, postavená stavebnými prácami zo stavebných výrobkov, ktorá je pevne spojená so zemou alebo ktorej osadenie vyžaduje úpravu podkladu. Pevným spojením so zemou sa rozumie a) spojenie pevným základom, b) upevnenie strojnými súčiastkami alebo zvarom o pevný základ v zemi alebo o inú stavbu, c) ukotvenie pilótami alebo lanami s kotvou v zemi alebo na inej stavbe, d) pripojenie na siete a zariadenia technického vybavenia územia, e) umiestnenie pod zemou.

54. Včelín voľne stojaci na koloch ani zo stavebného hľadiska nemožno považovať za stavbu. Odvolací súd len dodáva, že žalobkyňa toto tvrdenie žalovaného nevyvrátila, neposkytla dôkazy, napr. fotografie, ktoré by preukazovali, že včelín je pevne spojený so zemou.

55. Pokiaľ ide o tvrdené rozhodnutia v správnom konaní, a to o povinnosti odstrániť včelín, tieto boli nadriadenými správnymi orgánmi zrušené a žalobkyňa nepredložila žiadne právoplatné rozhodnutie, z ktorého by vyplývala pre žalovaného povinnosť včelín odstrániť.

56. Hoci žalobkyňa v odvolaní súdu vytyka, že rozhodnutie nie je dostatočne odôvodnené a je len na piatich stranách, danú námietku možno podradiť pod odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, podľa ktorého odvolanie možno odôvodniť len tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Tento odvolací dôvod však žalobkyňa neuplatnila, keď jednoznačne uplatnila dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP.

57. Okresný súd v zmysle § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozhodnutia uviedol všetky podstatné náležitosti, ktoré zákon predpisuje. Súd prvej inštancie sa vysporiadal s podstatnými skutkovými a právnymi argumentmi strán sporu a so všetkými podstatnými skutkovými a právnymi otázkami. Rozhodnutie súdu logicky vyplýva z právnej normy, ako aj z ďalších úvah uvedených v rozhodnutí (myšlienkových krokov, resp. premís). Vzhľadom na formulovaný petit sa súd zameril na preukázanie rozhodujúcich predpokladov pri aplikácii § 135c OZ. Skutkové zistenia zodpovedajú vykonanému dokazovaniu, dôvodne sa súd nezaoberal nepodstatnými tvrdeniami a dôkazmi, ktoré nie sú pre rozhodnutie rozhodujúce. Tie u žalobkyne zjavne vyplývali z toho, že obťažovanie včelami možno dosiahnuť viacerými právnymi spôsobmi, ktoré vo svojej argumentácii žalobkyňa používala, pričom mnohé z nich by boli relevantné pri susedskom spore, v správnom konaní, nie však pri žalobe o odstránenie včelína v prístrešku. Zákon nedefinuje, aký má byť rozsah odôvodnenia. Je vecou súdu, ako dokáže stručne a zrozumiteľne dať odpoveď na podstatné otázky. Nie je povinný memorovať obsah spisu. Dlhý rozsudok v štýle „dizertačnej práce“ nemožno považovať za prijateľný, pokiaľ nejde o spor, ktorý to vyžaduje svojou náročnosťou. Z odvolania nie je zrejmé, aký vplyv mal päťstranový namietaný rozsudok na správnosť rozhodnutia. Ako odvolací súd konštatoval, súd prvej inštancie dospel ku správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval právne normy, ktoré sa na daný vzťah vzťahovali. Tieto aj správne vyložil.

Trovy odvolacieho konania

58. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v súlade s ustanovením § 396 ods. 1 CSP, § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP, keď v odvolacom konaní bol v celom rozsahu úspešný žalovaný, preto mu odvolací súd priznal náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

59. Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,
- c) ktorej veci sa týka,
- d) čo sa ním sleduje a
- e) podpis.

(§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.